

Goigs de l'apòstol Sant Jaume

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Camí de Sant Jaume, s/n
Emplaçament: Ermita de Sant Jaume

Coordenades:

Latitud: 41.634915576221
Longitud: 2.6763537526131
UTM Est (X): 473043
UTM Nord (Y): 4609294

Classificació

Número de fitxa: 08163 - 67
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Música i dansa
Estil / època: Contemporani Popular
Segle: XIX-XXI
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Social
Titularitat: Pública
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dl., 22/04/2024 - 11:22

Descripció

Goigs que es canten en honor i lloança a Sant Jaume (patró d'Espanya i titular de la capella de Pineda de Mar). Transcripció extreta d'una edició de l'any 1982, provinent d'una reproducció més antiga. Impresos per la Impremta Rodríguez de Pineda de Mar. Edició en un únic color, en paper corrent sense numerar. Dibuix i orla al boix. Quadre delimitat per una orla estreta de motius geomètrics.

Després de l'encapçalament amb el títol al centre, enquadrat, una representació de Sant Jaume cavaller, abillat amb faldellí, esclavina i capa. Apareix tocat amb una aurèola. A la mà dreta sosté una espasa amb un evident gest combatiu. Munta un animós cavall blanc disposat en corbeta, amb les potes davanteres alçades, un recurs molt habitual del període barroc. Dessota apareixen els caps del que representen soldats musulmans abatuts per la violència del seu atac i espases simitarres.

Text disposat en tres columnes. Partitura inferior de la tornada (dues primeres estrofes):

Primera columna:

Puix que sempre tan amat / foreu Vos del Salvador, / Sant Jaume Apòstol sagrat / sigueu nostre protector.//

De Jesucrist sou parent / per Salomé, vostra mare, / i amb xarxes del vostre pare/ els guanyeu son aliment; / i a l'ínclit apostolat / passeu des de pescador, etc. //

Amb Joan vostre germà, / pescàveu a Galilea, / mes Jesús us cridà en terra / i Apòstol us consagrà. / Vos deixeu el mar templest / i segui el Redemptor, etc. //

Per la grandesa del zel / que el vostre cor inflamava / quan el Mesies mostrava / al món el camí del Cel, / us donà el nom encertat / de fill del trò i del terror, etc. //

Vos tinguéreu el consol, / d'admirar el fill de Déu / refulgint blanc com la neu / i amb lluminàries de sol, / quan per son Pare aclamat / fou en el mont del Tabor, etc. //

Per terres de Palestina / al principi'prediqueu. //

Segona columna:

Després a Espanya passeu / seguint l'esperit que us guia / a donar llum i vrïtat / on encara hi havia error, etc. //

Quan a nostres terres fines / arribeu ple de delit / en la negror de la nit, / al peu se us claven espines / i angelets de llum armats / us curen vostre dolor, etc. //

Per això cada any els infants, / àngels vivents de tot temps, / amb llums i il·lusions ardents / ja us veneren amb afanys. / Ompleneu-los de bondat / i feu pur sempre el seu cor, etc. //

Mentre dins de Saragossa / expandiu la vera Fe, / per confortar-vos vingué / la dolça i virginal Rosa / que un Pilar ens ha deixat / ple de divinal olor, etc. //

Ja Espanya evangelitzada / a Galilea torneu / i allí de nou prediqueu / la doctrina revelada, / fins que Herodes, molt malvat, / us endressa el seu furor, etc. //

Pel seu crudel tribunal / degollat impiament, / passeu a un lloc eminent / de la Pàtria Celestial. //

Tercera columna:

Primer de l'Apostolat / que morí pel Redemptor, etc. //

A Espanya ha estat traslladat / des d'Orient el vostre cos / iu un temple meravellós / Galicia us ha dedicat, /
on tota la humanitat / us venera amb gran fervor, etc. //

Un corser blanc cavalcant / i armat d'estrenu valor, / als cristians doneu la sort / al Clavijo batallant. / El
moro fuig espantat / amb l'ànim ple de terror, etc. //

Vostre empar s'experimenta / en nostra Santa Capella, / puix sou refugi i farella / d'aquell que a Vos es
lamenta. / Mai deixeu desconsolat / a qui us invoqui amb fervor, etc. //

Si amb vostra alta protecció / es fundà aquesta Capella, / on qui a Vos s'aconella / troba prest consolació. /
Feu que ara els devots, de grat, / hi vessin el seu tresor, etc. //

Del veïnat i el poblat / que us veneren amb el cor, / Sant Jaume, Apòstol Sagrat, / sigueu sempre defensor. //

PARTITURA AMB LLETRA.

Puix que sempre tan amat / foreu Vos del Salvador, / Sant Jaume Apòstol sagrat / sigueu nostre protector. //

De Jesucrist sou parent / per Salomé, vostra mare, / i amb xarxes del vostre pare/ els guanyeu son aliment; /
i a l'inclit apostolat / passeu des de pescador, etc. //

Vp. Anuntiaverunt opera Dei / Rj. Et facta ejus intellexerunt. //

Esto Domine plebi tuae, Santificator et custos: ut B. Jacobi Apóstoli tui munita presidii, et conversatione
tibi placeat, / et segura mente deserviat. Per Christum Dominum Nostrum Rj. Amén.

Història

Els goigs són cançons populars o poesies de caire religiós, adreçades als sants, les santes, la Mare de Déu o Crist. Tradicionalment es canten en les festivitats religioses.

Acostumen a tenir dues parts: a la primera s'explica la vida, miracles i martiri del sant; mentre que a la segona se li fan peticions de protecció per a la comunitat.

La tradició dels goigs té els seus orígens en la representació dels misteris medievals. La primera vegada que es troba documentada la paraula goigs és a la Crònica de Ramon Muntaner (1325-1328), on consta que ja se'n cantaven, i el primer text conegut de goigs són els Goigs de Nostra Dona, conservats al manuscrit del Llibre vermell de Montserrat (de final del segle XIV).

Els gremis i confraries, especialment la del Roser, popularitzen els goigs dels seus patrons respectius. Malgrat tot, els goigs tal i com els coneixem i que es canten actualment, cal situar-la a partir de la determinació del Concili de Trento (1545-1563), per potenciar la pietat popular a través d'aquest tipus de manifestacions litúrgiques.

El gran moment de creació dels goigs fou el segle XVII, quan totes les esglésies parroquials, així com les capelles i capelletes més petites foren dotades d'aquestes manifestacions. Es desconeix el creador de la lletra i la música dels goigs, però quasi bé tots foren editats per impremta durant les primeres dècades del segle XX, i les músiques foren recompostes i arranjades també durant aquest període.

Bibliografia

Enllaços d'interès:

[Blog de Mossèn Josep Maria](#)

GOIGS DE SANT

Patró
d'Espanya

Deix que sempre tan amat
foreu Vos del Salvador.
Sant Jaume Apòstol sagrat
sigueu nostre protector.

De Jesucrist sou parent
per Salomé, vostra mare,
i amb xarxes del vostre pare
eis guanyeu son aliment;
i a l'incili apostolat
passau des de pescador, etc.

Amb Joan vostre germà,
pescaveu a Galilea,
més Jesús us crida en terra
i Apòstol us consagra.
Vos deixeu el mar templat
i seguieu el Redemptor, etc.

Per la grandesa del zel
que el vostre cor inflamava
quan el Mesies mostrava
al món el camí del Cel,
us donà el nom encertat
de fill del trò i del terror, etc.

Vos tinguéreu el consol
d'admirar el fill de Déu
refugiats blanc com la neu
i amb lluminaries de sol,
quan per son Pare aclamat
fou en el mont del Tabor, etc.

Per terres de Palestina
al principi prediqueu.

L'APOSTOL JAUME

Titular de la
Capella de Pineda

Primer de l'Apòstol
que morí pel Redemptor, etc.

A Espanya ha estat traslladat
des d'Orient el vostre cos
i un temple meravellós
Galícia us ha dedicat,
on toia la humanitat
us venera amb gran fervor, etc.

Un corser blanc cavalcant
i armat d'estrenu valor,
als cristians doneu la sort
al Clavijo batallant.
El moro fuig capitant
amb l'ànim ple de terror, etc.

Vostre empar s'experimenta
en nostra Santa Capella,
puix sou refugi i farelle
d'aquell que a Vos es lamenta.
Mai deixeu desconoat
a qui us invoqui amb fervor, etc.

Si amb vostra alta protecció
es fundà aquesta Capella,
on qui a Vos s'aconseja
troba prest consolació.
Feu que ara eis devots, de grat,
hi vessin el seu tresor, etc.

Del veïnat i el poblat
que us veneren amb el cor,
Sant Jaume, Apòstol Sagrat,
sigueu sempre defensor.

Després a Espanya passau
seguint l'esperit que us guia
a donar llum i viriat
on encara hi havia error, etc.

Quan a nostres terres fines
arribau ple de delit
en la negror de la nit,
al peu se us clavien capines
i angelets de llum armats
us curen vostre dolor, etc.

Per això cada any eis infants,
àngels vivents de tot temps,
amb llums i llusons ardents
ja us veneren amb alany.
Omplieu-los de bondat
i feu pur sempre el seu cor, etc.

Mentre dins de Saragossa
expandiu la vera fe,
per confortar-vos vingué
la dolça i virginal Rosa
que un Pilat ens ha deixat
ple de divinal olor, etc.

Ja Espanya evangelitzada
a Galilea torneu
i allí de nou prediqueu
la doctrina revelada,
fins que Herodes, molt malvat,
us endressa el seu furor, etc.

Del seu crudel tribunal
degollat implament,
passau a un lloc eminent
de la Pàtria Celestial.

Qui que sempre tan a - mat - foreu Vos del Sal - va - da - - - Sant Ja -
me Apò - stol va - geat - xi - guau nos - tre - pro - te - tor - De Je - sucrist sou pa - rent -
- per Ga - la - na - vos - tea ma - re i amb nar - res del vos - tre - pa - re do qua - nyu - son -
a - li - ment - i a l'in - cili a - pos - to - lat - passau des de pes - ca - dor - - -

Vl. Anuntiaverunt opera Dei.

Rl. Et facta ejus intellexerunt.

Esto Domine plebi tuae, Sanctificator et custos: ut B. Jabobi Apòstoli tui munita praesidia, et conversatione tibi placeat,
et secura mente deserviat. Per Christum Dominum Nostrum Rl. Amen.

